

ՀԱՅԱՊԱՏՈՒՄ

Ես քո փառքին եմ իմ երգը ձօնում,
 Դու իմ հորովել սիրող ժողովուրդ.
 Դու ման ու գութան, նաղ ու նախարակ,
 Դու հիւսուածք ու թել սիրող ժողովուրդ.
 Դու ոսկի շաղախ, կիր ու կաւ թափող,
 Հնձաններ արդար, կամուրջներ կապող,
 Դու ներկ ու նաղաշ, սրինգ ու սափոր,
 Դիր ու մագաղաթ պաշտող ժողովուրդ:
 Դու հոգով հզօր, դու կամփով ամուր,
 Անառիկ բերդի պատի պէս յամառ,
 Բայց բարի երգեր լոկ անձրեւեցիր
 Քո տանարներում հազարակամար:

Ուր էլ նետեց քեզ ոներն անողոք,
 Դու գտար քարեր, գտար մի բուռ հող
 Ու խեղճ պանդուխտի պարկի մէջ լճած,
 Մի վերջին պատառ հացի փոխարէն,
 Քո մատենաները տարար ուտետող:
 Ուր ոտք դնելու մի տեղ ճարեցիր,
 Պատեր շարեցիր, օջախ վառեցիր,
 Եւ արուեստները քո սիրաշաղախ
 Հրաբխեցիր ու հանճարեցիր:

Քարերըդ հին-հին՝ մատներով մաշած,
 Ժայռերի վրայ ժանեակներ քաշած,
 Դու սրտի խօսքեր ու սէր նաղաշած,
 Դու դարեր անվերջ եռացող ու փակ,
 Հալոցքը հոգուդ շէկ լեռների տակ,
 Կսկիծն անճամբայ, կարօտն անյատակ,
 Հրաբուխի պէս լոռդ ժողովուրդ:

Կործանումների քո ծուխն ու փոշին
 Բռնեցին խորունկ երկինք ու դարեր.
 Բայց հանճարներիդ հրդեհը մարել
 Ո՛չ ոսոխներիդ տրուեց մոլեգնած,
 Ո՛չ «պաշտպաններիդ» առաւել դաւող.
 Կեղծաւորներից այն դարանակալ,
 Եւ ո՞վ մի վայրկեան այրուեց քո ցաւով:
 Ո՞ւմ են հարկաւոր փրփուրներ ճառի
 Եւ կարեկցանքի մուրացիկ բառեր՝
 Դու քեզնով հզօր, քեզնով անառիկ,
 Կործանումներով կռած ու կոփած
 Հաւատ իմ քարէ:

Կոթող չթողեց իր կերպարանքով
 Ոչ մի բռնակալ, որքան էլ ջանաց.
 Ու կանգնեցիր դու քիւր հազար անգամ,
 Ածխակոյտերից մարմարըդ հանած:
 Ու չը մարեցին ո՛չ մի լոյս անուն,
 Ո՛չ մի դաւադիր դիրք ու դարանից,
 Աստղեր ես անվերջ դու շատրուանում
 Հոգուդ հինաւուրց կրակարանից:

Յաւերժ հրաշաղ քո համաստեղով
 Քեզ աւագների կարգի մէջ դասած,
 Քո մի բուռ տեղով, դժուար ու նեղով,
 Ամէն ինչ տարած, ամէն ինչ տեսած,
 Մտքի գարունով ու սրտի գեղով,
 Շեղ հրթիռներով արեւին հասած,
 Արեւի նման շոյլ ու բարի,
 Հոգուդ մէջ բոլոր ակերն աշխարհի,
 Առանց խտրութեան ու խնայելու
 Գոհարները քո ցրող ժողովուրդ:

Հիմա հաւաքիր, հաւաքիր մէկ-մէկ
 Գոհարները քո բոլոր թագերից.
 Եւ հողագնդի բոլոր ծագերից
 Հիմա հաւաքիր, հաւաքիր մէկ-մէկ,
 Քո զաւակներին թռչող աշխարհով,
 Պեծ-պեծին տալով, կորչող աշխարհով.
 Քո զաւակներին խեղճ ու թեւաբեկ,
 Քո սիրուց հալչող, քեզանից կառչող,
 Եւ քեզ ուրացող քո զաւակներին:

Դու զաւակի խենթ, դու որդու գերի,
 Մօր պաշտամունքի դու գերաստինան:
 Դու մեր կարօտի ծխացող հնոց,
 Աչքդ հեռաւոր նանապարհներին.
 Պարզ հաղորդակից սրտաբաց յաւէտ,
 Եւ անմեկնելի անթեղած ու գոց:

Քո հազարագոյն, քո հազարաթել
 Քարերն արցունքով տափ-տափ ողողած,
 Քարէ կնիքներ քո նամքին թողած,
 Պատմութիւնդ ողջ արիւնով տողած,
 Իմ քարէ դափնի կրող ժողովուրդ:

«Օրերի Խորհից»

ՄԱՐՕ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ